

Rapport

Datum: 15 december 2010
Rapportnummer: 2010/355

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de gezinsvoogd van het Bureau Jeugdzorg Overijssel, vestiging Hengelo, in reactie op de tussenbeschikking van het gerechtshof te Arnhem van 14 november 2006, geen verslag aan dit gerechtshof heeft uitgebracht van de wijze waarop de bemiddeling tussen hem en zijn ex-partner is verlopen. Verzoeker doet hiermee op de aanvankelijke instemming van de gezinsvoogd om zijn zoon bij hem te plaatsen, en de plotselinge ommekeer daarin na een e-mailverkeer met de huidige partner van zijn ex-partner in het weekend van 23 tot 25 februari 2007.

Verzoeker klaagt er verder over dat het bestuur van dit bureau bij brief van 23 december 2008 heeft besloten om hem geen inzage te geven in het e-mailbericht dat de gezinsvoogd in het weekend van 23 tot 25 februari 2007 van de huidige partner van zijn ex-partner had ontvangen. Het Bureau Jeugdzorg heeft deze beslissing genomen, ondanks het oordeel van de klachtencommissie van 29 november 2008 dat het e-mailbericht wel aan verzoeker had moeten worden doorgestuurd.

Voorts klaagt verzoeker erover dat het bestuur van dit bureau niet heeft gereageerd op zijn verzoeken van 22 februari en 28 maart 2009 om de inhoud van de brief van 23 december 2008 met hem te bespreken.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Uit het huwelijk tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote is op 29 juli 1996 een zoon geboren. Op 6 januari 1999 werd bij vonnis van de rechtbank de echtscheiding uitgesproken. Het ouderlijk gezag werd aan beide ouders toegekend. Het hoofdverblijf werd aan de moeder toegewezen. Verzoeker kreeg een omgangsregeling.
2. Al snel ontstonden er problemen tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote over de invulling van de omgangsregeling en over de hoofdverblijfplaats van hun zoon. Dit leidde er uiteindelijk toe dat de kinderrechter op 31 januari 2005 een verzoek deed aan de Raad voor de Kinderbescherming om een onderzoek in te stellen met betrekking tot de hoofdverblijfplaats en omgangsregeling van verzoekers zoon. In het onderzoek diende tevens de vraag beantwoord te worden of ondertoezichtstelling geïndiceerd was. Dit laatste omdat verzoeker en zijn ex-echtgenote zich wat betreft het realiseren van een goedlopende omgangsregeling zo weinig flexibel naar elkaar opstelden, dat hun zoon tussen deze ouders klem dreigde te raken in zijn verdere ontwikkeling naar volwassenheid.
3. Bij beslissing van 4 januari 2006 stelde de kinderrechter verzoekers zoon onder toezicht van Bureau Jeugdzorg Overijssel (BJzO). Dit gebeurde op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming. Uit het rapport van de raad en de gegeven toelichting bleek voldoende

dat de zoon zodanig opgroeide dat zijn zedelijke of geestelijke belangen ernstig werden bedreigd. Uit de diverse procedures die de afgelopen zeven jaar door de ouders waren gevoerd, bleek voorts dat de slechte communicatie van de ouders zijn invloed had (gehad) op hun zoon. Hierdoor was bij hun zoon een ernstig loyaliteitsconflict ontstaan.

4. Verzoekers ex-echtgenote ging tegen een andere beschikking van de kinderrechter, eveneens van 4 januari 2006, in hoger beroep bij het Gerechtshof te Arnhem. Dit hoger beroep betrof onder meer de gewijzigde omgangsregeling tussen verzoeker en zijn zoon. In deze procedure verzocht verzoeker tevens om de hoofdverblijfplaats van zijn zoon bij hem vast te stellen. Alvorens een uitspraak te doen gaf het Hof, bij tussenbeschikking van 14 november 2006, beide ouders de gelegenheid om via bemiddeling door de gezinsvoogd tot een oplossing voor hun zoon te komen. Van deze gelegenheid maakten beide ouders gebruik.

5. De gezinsvoogd had vervolgens een aantal gesprekken met beide ouders. Ook stelde de gezinsvoogd het Hof tussentijds op de hoogte van het verloop van deze gesprekken. In haar brief aan het Hof van 14 december 2006 liet zij het Hof weten dat er inmiddels met beide ouders gesprekken hadden plaatsgevonden en dat deze gesprekken door alle partijen positief en constructief werden bevonden. De grote winst lag in het met elkaar communiceren, iets wat al langere tijd niet had plaatsgevonden. Er was een basis gelegd om afspraken te maken voor de toekomst, dit in het belang van hun zoon. Na deze gesprekken waren partijen overeengekomen dat er meer gesprekken moesten volgen om dit veranderingsproces te continueren. De gezinsvoogd zou deze gesprekken begeleiden.

6. De gezinsvoogd deelde verzoeker bij e-mail van 26 februari 2007 mee dat zij dat weekend door zijn ex-echtgenote was gebeld en dat zij een uitgebreide e-mail van de nieuwe partner van zijn ex-vrouw had ontvangen. Op grond van die e-mail kon de gezinsvoogd niet anders concluderen dan dat er geen beweging kwam van de kant van de ex-echtgenote. Zij kwam dan ook tot de conclusie dat verder gaan geen zin meer had. De gezinsvoogd had overwogen de e-mail naar verzoeker door te sturen, maar had er van afgezien omdat het geen bijdrage leverde aan een eventuele oplossing van de situatie.

7. De gezinsvoogd informeerde het Hof bij brief van 27 februari 2007. Zij liet weten dat er verschillende gesprekken hadden plaatsgevonden tussen haar en de ouders. Over het verloop van deze gesprekken schreef zij dat, hoewel de inzet van de ouders groot te noemen was en er sinds jaren weer op een normale manier werd gesproken, dit proces uiterst broos was te noemen. De ouders hadden soms de neiging om in oude patronen te vervallen en het welzijn van hun zoon uit het oog te verliezen door dit ieder op hun eigen wijze in te vullen. Op 23 februari 2007 had er nog een gesprek plaatsgevonden. Het doel van dit gesprek was om te kijken of er alsnog mogelijkheden waren om verder te gaan. De moeder had aangegeven door te willen gaan met de gesprekken en wilde dat verzoeker hun zoon zou blijven halen en brengen. (Verzoeker woonde in een andere regio dan zijn ex-echtgenote; N.o.). Verzoeker had aangegeven dit laatste niet meer te willen. Verzoeker

had bedenktijd gevraagd ten aanzien van de door de gezinsvoogd aangegeven opties. Wel had verzoeker laten weten de voorkeur te hebben dat zijn zoon naar zijn woonplaats zou verhuizen. Ook wilde verzoeker verder gaan met de gesprekken. Na dit gesprek had de gezinsvoogd meerdere reacties ontvangen van de ex-echtgenote van verzoeker en haar partner, die de gezinsvoogd geen andere keuze lieten dan tot de conclusie te komen dat de bemiddeling van de gezinsvoogd niet meer bijdroeg tot een oplossing van de strijd tussen de ouders.

8. De advocaat van verzoeker wendde zich op 28 februari 2007 tot het Hof. In zijn faxbericht merkte hij op dat verzoeker verbaasd was over de beslissing van de gezinsvoogd om de beslissing over de hoofdverblijfplaats van zijn zoon bij het Hof te leggen. Verzoeker had uit de gesprekken met de gezinsvoogd begrepen dat BJzO de overtuiging had dat de zoon naar het huis van verzoeker moest gaan verhuizen. De advocaat kon in de brief van de gezinsvoogd van 27 februari 2007 hierover niets terugvinden.

9. De advocaat van de moeder berichtte het Hof bij brief van 9 maart 2007 dat de wijziging van de hoofdverblijfplaats van verzoekers zoon geen optie was geweest omdat van te voren duidelijk was dat de ouders hierover geen overeenstemming zouden bereiken. Voorts merkte de advocaat op dat het teleurstellend was dat de gezinsvoogd slechts in een korte brief verslag deed van alle gesprekken die tussen partijen hadden plaatsgevonden. Naar het oordeel van de ex-echtgenote van verzoeker deed deze verslaglegging geen recht aan hetgeen tussen partijen was besproken. Evenmin was het standpunt van de zoon in de brief terug te vinden. De gezinsvoogd had ook een gesprek gehad met de zoon. De zoon had in dit gesprek aangegeven dat er drie belangrijke zaken waren in zijn leven, te weten: zijn huidige woonomgeving, de scouting op vrijdag en de nieuwe partner van zijn moeder. De optie om de hoofdverblijfplaats van de zoon te wijzigen dan wel de zoon uit huis te plaatsen deed dan ook nogal geforceerd aan, aldus de advocaat van de moeder.

10. Bij beschikking van 3 april 2007 gaf het Hof aan geen aanleiding te zien deze zaak nog langer aan te houden aangezien uitgebreide bemiddelingspogingen niet hadden geresulteerd in een voor beide partijen acceptabele oplossing. Het Hof had kennisgenomen van de brieven van de gezinsvoogd van 14 december 2006 en 27 februari 2007. Het Hof wees het verzoek van verzoeker af om de gewone verblijfplaats van zijn zoon bij hem te bepalen omdat dit niet in het belang van verzoekers zoon was. Verzoeker had onvoldoende aangetoond dat de moeder niet het belang van de zoon voorop stelde en dat zij tekort schoot in de wijze waarop zij de zoon verzorgde en opvoedde. Ook achtte het Hof het onvoldoende aannemelijk dat de strijd tussen de ouders zou verminderen bij een wijziging van de gewone verblijfplaats van hun zoon. Daarbij kwam dat hun zoon al sinds het uiteengaan van verzoeker en zijn ex-echtgenote bij zijn moeder woonde in een voor hem vertrouwde omgeving. Tevens stelde het Hof een omgangsregeling vast tussen verzoeker en zijn zoon. Onder meer werd vastgesteld dat de zoon eens per twee weken een weekend van vrijdag 18.00 uur tot zondag 18.00 uur bij verzoeker zou verblijven.

Aangezien verzoeker uit de regio waar zijn zoon woonde was verhuisd, achtte het Hof het redelijk dat verzoeker het halen en brengen van zijn zoon voor zijn rekening nam.

11 Tussen 20 februari 2008 en 16 mei 2008 diende verzoeker een groot aantal klachten in bij de klachtencommissie van Bureau Jeugdzorg. Een van de klachten was dat de gezinsvoogd eenzijdig overleg had gevoerd met de moeder van zijn zoon en haar partner en zich daarbij had laten intimideren, waardoor een voorgenomen wijziging van de verblijfplaats van zijn zoon ongedaan werd gemaakt. Voorts klaagde verzoeker er over dat de gezinsvoogd hem onvoldoende had geïnformeerd over wat er in de e-mail van zijn ex-echtgenote aan de gezinsvoogd stond vermeld.

12. Naar aanleiding van verzoekers klachten vonden er op zijn verzoek twee gescheiden hoorzittingen plaats. Een met verzoeker en een andere met de gezinsvoogd. Tijdens de hoorzitting met de gezinsvoogd gaf zij aan dat zij de betreffende e-mail niet naar verzoeker had doorgezonden omdat er te veel aantijgingen aan zijn adres in stonden dat het haar daarom niet verstandig leek verzoeker deze mail te laten lezen. Op de suggestie van de commissie dat het logisch zou zijn om de e-mail wel door te sturen naar verzoeker, en zijn reactie op de beschuldigingen te vragen, antwoordde de gezinsvoogd dit niet te hebben gedaan om de prille broze verstandhouding tussen verzoeker en zijn ex-echtgenote na negen jaar felle strijd niet stuk te laten gaan.

Verzoeker deelde tijdens zijn hoorzitting mee dat de gezinsvoogd hem op 27 februari 2007 telefonisch had meegedeeld dat zij ernstig bedreigd werd als zij zijn zoon bij zijn moeder en haar nieuwe partner zou weghalen. Volgens verzoeker had de gezinsvoogd daarom bakzeil gehaald.

13. Op 3 december 2008 gaf de klachtencommissie zijn oordeel over de klachten van verzoeker. Wat betreft het niet doorzenden van de e-mail van de nieuwe partner van de moeder merkte de commissie op dat deze klacht gegrond is. Met de gezinsvoogd waren afspraken gemaakt om zo open en transparant mogelijk te communiceren, waarbij berichten van de ene ouder in kopie werden doorgezonden aan de andere ouder. Door de betreffende e-mail niet aan verzoeker door te sturen, had de gezinsvoogd de schijn op zich geladen dat zij eenzijdig en met uitsluiting van verzoeker overleg had gevoerd met de andere ouder.

De commissie ging ervan uit dat de ex-echtgenote van verzoeker wel kennis had genomen van de inhoud van de e-mail van haar nieuwe partner. De gezinsvoogd had deze e-mail dan ook moeten doorsturen naar verzoeker. Het argument van de gezinsvoogd dat deze e-mail van een derde afkomstig was en dat voor toezending toestemming van deze derde nodig was, werd door de commissie niet gedeeld. De commissie was van oordeel dat het begrip 'informatie van derden' in dit geval door de gezinsvoogd ten onrechte was opgerekt. De commissie was van oordeel dat de nieuwe partner van de moeder niet een derde was als bedoeld door de gezinsvoogd. De nieuwe partner van de moeder en de moeder zelf

waren beide verzorgers van de zoon van verzoeker en konden in dit geval als één partij worden gezien.

De commissie was overigens niet gebleken dat de gezinsvoogd zich door deze e-mails had laten intimideren.

14. De directeur van BJzO deelde verzoeker bij brief van 23 december 2008 onder meer mee het jammer te vinden dat er twee afzonderlijke hoorzittingen hadden plaatsgevonden, waardoor zijns inziens een open en eerlijk gesprek volgens het principe van hoor en wederhoor niet bevredigend had kunnen plaatsvinden. Hij merkte verder op dat de klachtencommissie niet had vastgesteld dat de e-mail van 25 februari 2007 intimiderend was geweest ten opzichte van de gezinsvoogd noch dat deze e-mail de gezinsvoogd onder druk had gezet om haar beleid te wijzigen.

Wat betreft de weigering van de gezinsvoogd om verzoeker inzage te geven in de bewuste e-mail was de directeur het niet eens met de commissie dat de gezinsvoogd verzoeker wel inzage in deze mail had kunnen geven. Ondersteund door de interne regels die gelden voor afgifte en inzage en na een zorgvuldige check bij de juridische afdeling, had de gezinsvoogd volgens de directeur een juist besluit genomen door de inhoud wel met verzoeker te delen maar niet tot afgifte van de letterlijke tekst over te gaan. Volledige openheid en vertrouwelijkheid staan in deze op gespannen voet met elkaar en de door de gezinsvoogd aangevoerde argumenten om deze e-mail niet in volle omvang, letterlijk aan verzoeker af te geven, waren volgens de directeur dan ook legitiem.

15. Verzoeker antwoordde de directeur BJzO bij brief van 22 februari 2009 onder meer dat de directeur de uitspraak van de commissie bagatelliseerde en dat hij trachtte om met handig politiek gedraai onder de uitkomsten van de commissie uit te komen. Volgens verzoeker was de centrale vraag dan ook of de directeur de uitkomst van de commissie respecteerd en naar de uitkomsten daarvan wenste te handelen of niet. Hij vroeg de directeur daarom antwoord te geven op een vijftal vragen, waaronder de vraag of de directeur bereid was verzoeker een kopie van het gehele dossier te doen toekomen, inclusief de betreffende mailcorrespondentie en de vraag wie en wanneer er iemand, conform de uitspraak van de commissie naast de gezinsvoogd kon optreden. Tevens nodigde verzoeker de directeur uit voor een persoonlijk gesprek bij hem thuis op 18 maart 2009.

16. Verzoeker berichtte de directeur BJzO op 28 maart 2009 geen enkele reactie te hebben ontvangen op zijn brief van 22 februari 2009. Ook was niet gereageerd op zijn uitnodiging voor een persoonlijk gesprek op 18 maart 2009 bij hem thuis. Verzoeker had op 18 maart 2009 nog geprobeerd de directeur telefonisch te bereiken, maar dat was niet gelukt. Toezeggingen door de secretaresse dat de directeur zou terugbellen waren niet nagekomen. Verzoeker gaf verder aan nog steeds antwoord te willen hebben op de vragen in zijn brief van 22 februari 2009.

17. Verzoeker ontving op brief van 28 maart 2009 geen enkele reactie. Vervolgens wendde hij zich op 10 juni 2009 tot de Nationale ombudsman. In zijn brief aan de Nationale ombudsman merkte verzoeker onder meer op dat de gezinsvoogd had aangegeven dat BJzO voornemens was om de hoofdverblijfplaats van verzoekers zoon te wijzigen. Daartoe was onder meer aan verzoeker verzocht om een advies uit te brengen hoe dit het beste gerealiseerd kon worden. Vervolgens was er in het weekend van 23 tot 25 februari 2007 e-mail contact geweest tussen de partner van zijn ex-echtgenote en de gezinsvoogd met als gevolg dat de gezinsvoogd had afgezien van haar voornemen om de hoofdverblijfplaats van zijn zoon te wijzigen en zich te onthouden van elk advies aan het Hof. Volgens verzoeker verdraaide BJzO de uitspraak van de klachtencommissie en had de commissie uitgesproken dat de gezinsvoogd de e-mail had moeten doorsturen.

18. De Raad van Bestuur BJzO deelde de Nationale ombudsman in reactie op de klacht bij brief van 26 november 2009 onder meer mee dat de taak van de gezinsvoogd was om het gesprek tussen de strijdende ouders op gang te brengen en gaande te houden ten behoeve van een beslissing over de invulling van de omgangsregeling en aanwijzing van de hoofdverblijfplaats van verzoekers zoon. De gezinsvoogd had hierin geen beslissende rol. Tijdens het gesprek op 23 februari 2007 waren er een vijftal opties besproken, te weten:

- Hof uitspraak laten doen
- halen en brengen door verzoeker en doorgaan met de gesprekken
- halen en brengen door beide ouders en doorgaan met de gesprekken
- verzoekers zoon gaat naar zijn vader en verder gaan met de gesprekken.
- halen en brengen door verzoeker en doorgaan met de gesprekken tot de zomervakantie. Indien er geen vooruitgang zou worden geboekt zou verzoekers zoon uit huis geplaatst worden.

De moeder van verzoekers zoon wilde het Hof uitspraak laten doen. Verzoeker wilde dat zijn zoon bij hem geplaatst zou worden. De ouders waren toen vertrokken met de opdracht na te denken over een mogelijke optie. Beide ouders waren zich bewust van het feit dat hun zoon uit huis kon worden geplaatst als de ouders de strijd met elkaar niet zouden opgeven. In de daarop volgende dagen ontving de gezinsvoogd reacties waaruit bleek dat afgezien van optie 1 geen enkele andere optie kans van slagen had. Een uithuisplaatsing van verzoekers zoon werd door BJzO te ingrijpend gevonden en zou geen bijdrage leveren aan de oplossing van het probleem. Voorts benadrukte BJzO dat bij een eventuele instemming van de gezinsvoogd om verzoekers zoon bij hem te plaatsen niet zomaar was gezegd dat daarmee de strijd tussen beide ouders voorbij zou zijn.

Ten aanzien de inzage in de e-mail van de huidige partner van verzoekers ex-echtgenote merkte BJzO op van mening te zijn dat transparantie van de communicatie een goed uitgangspunt was om te hanteren, vooral in zaken zoals deze waarbij de juiste beoordeling van de feiten van cruciaal belang zijn. Het door partijen gehanteerde uitgangspunt inzake de transparantie hoefde echter niet per definitie te leiden tot het vrijgeven van (informatie uit) een e-mailbericht van de gezinsvoogd met een derde, zoals de partner van de ex-vrouw van verzoeker, aldus BJzO. Het enkele feit dat er afspraken lagen over het over en weer uitwisselen van e-mailberichten tussen de ouders via de gezinsvoogd wilde volgens BJzO niet zeggen dat de gezinsvoogd geen enkele beoordelingsruimte zou mogen hebben ten aanzien van de relevantie van de inhoud voor het doel waarvoor de e-mailberichten bedoeld zijn, namelijk te komen tot een oplossing met betrekking tot een voor beide ouders acceptabele omgangsregeling. Volgens de privacyregels zoals BJzO deze hanteert, had de gezinsvoogd beslissingsbevoegdheid ten aanzien van het doorgeven van informatie tijdens de bemiddeling tussen verzoeker en zijn ex-vrouw.

BJzO ontkennde dat de gezinsvoogd naar aanleiding van het betreffende e-mailbericht had besloten om de hoofdverblijfplaats van verzoekers zoon niet aan hem toe te wijzen. BJzO benadrukte nogmaals dat de gezinsvoogd daartoe geen bevoegdheid heeft. Ook was BJzO van mening dat kennis van de inhoud van het e-mailbericht niet tot een andere beslissing van het Hof had geleid.

Wat betreft het niet ingaan op de verzoeken van verzoeker van 22 februari en 28 maart 2009 om de inhoud van de brief van 23 december 2008 met hem te bespreken gaf BJzO aan dat het nader tot elkaar komen van beide ouders om in het voordeel van hun zoon beslissingen te kunnen nemen tot de ouderlijke verantwoordelijkheid behoort. In deze zaak leek het dat de ouders die ouderlijke verantwoordelijkheid uit het oog hadden verloren, Daardoor was hun zoon in een beklemmende situatie terechtgekomen en niet zoals verzoeker stelde door het optreden van BJzO.

BJzO merkte verder op dat er inmiddels een nieuwe gezinsvoogd was aangewezen en dat de contacten tussen verzoeker en de nieuwe gezinsvoogd goed verliepen.

BJzO verstreekte aan de Nationale ombudsman het e-mailbericht van 25 februari 2007 van de partner van de moeder aan de gezinsvoogd met het verzoek deze e-mail niet ter beschikking te stellen van verzoeker. Uit de inhoud van de e-mail blijkt dat er over was gesproken om de hoofdverblijfplaats van de zoon aan de vader toe te wijzen.

19. Verzoeker gaf in zijn nadere reactie van 21 februari 2010 onder meer aan dat hoewel de bewuste e-mail niet bedreigend of intimiderend was geweest voor de gezinsvoogd, de gezinsvoogd verzoeker toch in geuren en kleuren telefonisch verslag had gedaan van wat er in het weekend van 25 tot 27 februari 2007 had plaatsgevonden inclusief intimidaties en bedreigingen aan het adres van de gezinsvoogd.

Voorts benadrukte verzoeker dat de gezinsvoogd had nagelaten het Hof uitvoerig te berichten over de inhoud van alle gesprekken die hadden plaatsgevonden tussen de betrokken partijen.

20. BJzO deelde de Nationale ombudsman bij brief van 26 april 2010 mee dat de e-mail van 25 februari 2007 niet aan Hof was verstuurd omdat verzoeker dan ook een kopie had gekregen.

21. In een nadere reactie op het verslag van bevindingen deelde BJzO de Nationale ombudsman bij brief van 10 november 2009 onder meer mee;

"...Navraag bij de gezinsvoogd levert de volgende informatie op:

'De wijziging hoofdverblijfplaats had betrekking op een verzoek dat vader al had ingediend bij de rechtbank.

Nadat de bemiddelingsgesprekken gestart waren en zich positief aan het ontwikkelen waren heeft vader aangegeven, als blijk van goede wil, dat hij dit verzoek wilde gaan intrekken. Toen de gesprekken dreigden spaak te lopen gaf vader aan dat hij toch het verzoek tot wijziging van de hoofdverblijfplaats bleef handhaven. Vandaar dat dit als optie meegenomen is. Bureau Jeugdzorg speelde daarbij geen enkele rol. Wel is met ouders besproken wat het zou opleveren als dit zou gebeuren.

Het laatste gesprek met ouders was met name voor moeder erg emotioneel. Ze is vroegtijdig uit het gesprek gegaan omdat vader aangaf met het verzoek wijziging hoofdverblijfplaats van (hun zoon; N.o.) door te gaan en ik (de gezinsvoogd) als gesprekleidster de bemiddeling ging stopzetten. De bewuste mail was een direct gevolg van dit laatste gesprek en de emotionele lading die het met zich meebracht voor moeder.'

In uw brief van 2 november 2010 stelt u enkele vragen waarop ik hieronder zal ingaan.

In complexe omgangskwesties, zoals in deze zaak, neemt BJzO in overweging om de minderjarige daadwerkelijk uithuis te plaatsen. Het betreft dan een plaatsing bij bijvoorbeeld een neutraal pleeggezin op basis van een machtiging van de kinderrechter. BJzO kan hiervoor kiezen wanneer de minderjarige dusdanig in zijn ontwikkeling bedreigd wordt/in de knel komt tussen ruziënde ouders dat het niet meer verantwoord is om de minderjarige bij de een danwel bij de andere ouder te plaatsen.

De optie van een uithuisplaatsing is met de ouders besproken, ook om de noodzaak van een oplossing voor de omgangsregeling te benadrukken. Deze optie is door de Raad voor de Kinderbescherming tijdens de zitting bij het Hof genoemd. Overigens, hoort een dergelijk verzoek tot een machtiging uithuisplaatsing in eerste aanleg niet bij het Hof, maar bij de kinderrechter.

De gezinsvoogd geeft het volgende hierover aan:

'Tijdens de zitting van het hoger beroep is door de raadmedewerker besproken dat als ouders niet tot een oplossing zouden komen, het plaatsen van (hun zoon; N.o.) op een neutrale plek een optie zou zijn. Dit zou ervoor zorgen dat (hun zoon; N.o.) uit de strijd van zijn ouders wordt gehaald en meer rust zou krijgen. Ouders zijn hiervan erg geschrokken en dit heeft er toe bijgedragen dat ouders bereid waren om het gesprek met elkaar aan te gaan. Sterker nog, in elk gesprek met ouders kwam dit wel ter sprake. Telkens als één van de ouders volgens de andere niet goed meewerkte werd dit punt ter sprake gebracht en daarmee ook de verantwoordelijkheid hiervoor. Optie 5 staat dus helemaal los van het verzoek van vader om de hoofdverblijfplaats te wijzigen...'

II. Beoordeling

I. Ten aanzien het niet uitbrengen van verslag aan het gerechtshof

22. Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit betekent dat door een gezinsvoogd alle relevante informatie aan de rechter voorgelegd moet worden en dat voorkomen dient te worden dat door een selectie van de aangedragen feiten een bepaalde inkleuring wordt gegeven van de situatie.

23. Verzoeker klaagt erover dat de gezinsvoogd van BJzO, in reactie op de tussenbeschikking van het gerechtshof te Arnhem van 14 november 2006, geen verslag aan dit gerechtshof heeft uitgebracht van de wijze waarop de bemiddeling tussen hem en zijn partner is verlopen. Verzoeker doelt hiermee met name op de aanvankelijke instemming van de gezinsvoogd om zijn zoon bij hem te plaatsen, en de plotselinge ommekeer daarin na een e-mailbericht van de huidige partner van zijn ex-echtgenote in het weekend van 23 tot 25 februari 2007.

24. De gezinsvoogd heeft het Hof door middel van haar brieven van 14 december 2006 en 27 februari 2007 van het verloop van de gesprekken tussen haar en de beide ouders op de hoogte gesteld. In haar brieven geeft zij een globaal verslag. In haar laatste brief heeft zij aangegeven dat zij na het laatste gesprek op 23 februari 2007 meerdere reacties had ontvangen van de ex-echtgenote van verzoeker en haar partner. Deze reacties waren voor de gezinsvoogd aanleiding te concluderen dat een verdere bemiddeling door de gezinsvoogd niet meer zou bijdragen aan een oplossing tussen beide ouders. Naar aanleiding van deze laatste brief heeft het Hof bij uitspraak van 3 april 2007 bepaald dat het hoofdverblijf van verzoekers zoon bij zijn moeder zou blijven.

25. De Nationale ombudsman overweegt dat er tussen de gezinsvoogd en beide ouders een aantal gesprekken heeft plaatsgevonden. Deze gesprekken hadden tot doel te komen tot een oplossing voor hun zoon wat betreft de hoofdverblijfplaats en de invulling van de

omgangsregeling. Bij verzoeker bestond naar aanleiding van deze gesprekken de verwachting dat de hoofdverblijfplaats van zijn zoon aan hem zou worden toegewezen. Uit het omstreden e-mailbericht van de huidige partner van verzoekers ex-echtgenote blijkt dat de wijziging van de hoofdverblijfplaats van de zoon naar zijn vader een reële optie en inderdaad een gespreksonderwerp is geweest. Dat de wijziging van de hoofdverblijfplaats een gespreksonderwerp is geweest, blijkt echter niet uit het verslag van de gezinsvoogd aan de kinderrechter. Het verslag van de gezinsvoogd is in zoverre niet volledig en geeft op een essentieel en zeker voor verzoeker belangrijk onderdeel geen goed beeld van hetgeen tussen partijen is besproken. Dit is niet juist. De gezinsvoogd heeft op dit punt gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de inzage in het e-mailbericht

26. Verzoeker klaagt er verder over dat het BJzO heeft besloten hem geen inzage te geven in het e-mailbericht van 25 februari 2007, ondanks het oordeel van de klachtencommissie van 29 november 2008 dat dit e-mailbericht wel aan verzoeker had moeten worden doorgestuurd.

27. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Dit vereiste geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals een Bureau Jeugdzorg.

Artikel 68, vijfde lid, van de Wet op de Jeugdzorg schrijft voor dat een stichting als Bureau Jeugdzorg aan klager meedeelt of hij het oordeel van de klachtencommissie over de gegrondheid van de klacht deelt en of hij naar aanleiding van dat oordeel maatregelen zal nemen en zo ja welke (zie Achtergrond, onder 1.)

Het vertrouwensbeginsel, dat voortvloeit uit het beginsel van rechtszekerheid, brengt met zich mee dat het Bureau Jeugdzorg het oordeel van de klachtencommissie in beginsel overneemt en daarmee de motivering tot de zijne maakt. Zoals ook is vastgelegd in de handreiking Klachtbehandeling door Bureaus Jeugdzorg (zie Achtergrond, onder 2.) erkent het Bureau Jeugdzorg bij een gegronde klacht wat fout is gegaan en verbindt daaraan (indien van toepassing) gevolgen.

Het Bureau Jeugdzorg kan slechts in uitzonderlijke gevallen afwijken van het oordeel van de klachtencommissie. Hij deelt dit dan gemotiveerd aan de klager mee. Deze motivering luistert zeer nauw.

28. BJzO heeft in zijn uitspraak van 23 december 2008 aangegeven het oordeel van de klachtencommissie wat betreft verzoeker inzage te geven in de betreffende e-mail niet te delen. Als motivering van deze beslissing heeft BJzO aangegeven dat de gezinsvoogd een

juist besluit had genomen door de inhoud van de e-mail wel met hem te delen maar niet tot afgifte van de letterlijke tekst over te gaan. Het BJzO achtte zich hierbij ondersteund door interne regels die gelden voor afgifte en inzage en een check bij de juridische afdeling. In zijn reactie aan de Nationale ombudsman van 26 november 2009 merkte BJzO nog op dat transparantie niet per definitie hoefde te leiden tot het vrijgeven van de inhoud van het e-mailbericht. Ook had de gezinsvoogd een eigen beoordelingsruimte ten aanzien van de relevantie van de inhoud voor het doel waarvoor de e-mailberichten bedoeld zijn, namelijk te komen tot een oplossing met betrekking tot een voor beide ouders acceptabele omgangsregeling.

29. De Nationale ombudsman stelt zich op het standpunt dat het juist is dat het de (regio)directeur in beginsel vrij staat te bepalen of en zo ja, welke gevolgen verbonden worden aan de door de klachtencommissie gegrond verklaarde klachten. Daarentegen is de Nationale ombudsman van oordeel dat de regiodirecteur zijn besluit om verzoeker geen inzage te geven in de betreffende email onvoldoende motiveert. Feitelijk doet de directeur niet meer dan zijn mening in de plaats stellen van die van de klachtencommissie zonder duidelijk te maken waarom hier sprake was van een dusdanig uitzonderlijk geval dat het BJzO zich genoodzaakt zag van het oordeel van de klachtencommissie af te wijken. Dit is niet de bedoeling van de uitspraak op de klacht over BJzO en doet bovendien afbreuk aan het vertrouwen van verzoeker in de klachtprocedure. Door het oordeel van de klachtencommissie niet op te volgen heeft BJzO het vertrouwen in een behoorlijke klachtbehandeling geschaad.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

III. Ten aanzien het niet reageren op verzoeken

30. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Ditzelfde wordt verlangd van een instantie die overheidstaken verricht.

310. Verzoeker klaagde erover dat het bestuur van BJzO niet heeft gereageerd op zijn verzoeken van 22 februari en 28 maart 2009 om de inhoud van de brief van 23 december 2008 met hem te bespreken.

32. BJzO merkte in reactie op dit klachtonderdeel op dat het nader tot elkaar komen van de beide ouders om in het voordeel van hun zoon beslissingen te kunnen nemen tot de ouderlijke verantwoordelijkheid behoort. De Nationale ombudsman kan BJzO in deze reactie niet volgen. Immers, verzoeker verzocht BJzO om een nadere uitleg waarom de uitspraak van de klachtencommissie niet werd gevolgd, om een aantal vragen te beantwoorden en om een persoonlijk onderhoud met de directeur van BJzO. Van BJzO had in ieder geval mogen worden verwacht dat hij op de brieven van verzoeker had

gereageerd. In deze reactie had BJzO gemotiveerd kunnen aangeven waarom BJzO geen reden zag de vragen te beantwoorden en op het verzoek om een persoonlijk onderhoud in te gaan. Door zijn handelwijze is BJzO uit een oogpunt van actieve informatieverstrekking jegens verzoeker tekortgeschoten.

Ook op dit punt is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Bureau Jeugdzorg Overijssel, is gegrond, ten aanzien van:

- het niet uitbrengen van verslag aan het gerechtshof, wegens strijd met het beginsel van fair play;
- het geen inzage geven in het e-mailbericht, wegens schending van het vertrouwensbeginsel;
- het niet reageren op verzoeken wegens schending van het beginsel van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 11 juni 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te Y met een klacht over een gedraging van het Bureau Jeugdzorg Overijssel.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de stichting Bureau Jeugdzorg, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de stichting Bureau Jeugdzorg op 27 oktober 2009 verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van BJzO gaf aanleiding het verslag aan te vullen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het verzoekschrift met bijlagen van 10 juni 2009
2. De schriftelijke reactie van Bureau Jeugdzorg Overijssel van 26 november 2009
3. De reactie van verzoeker van 21 februari 2010
4. De reactie van Bureau Jeugdzorg Overijssel van 26 april 2010
5. De reactie van verzoeker van 16 juli 2010

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Artikel 68, vijfde lid, van de Wet op de Jeugdzorg

"De stichting of de zorgaanbieder deelt de klager en de klachtencommissie, bedoeld in het tweede lid, onder a, binnen vier weken na ontvangst van het in het tweede lid, onder b, bedoelde oordeel van de klachtencommissie schriftelijk mede of hij het oordeel van de commissie over de gegrondheid van de klacht deelt en of hij naar aanleiding van dat oordeel maatregelen zal nemen en zo ja welke. (...)"

2. 'Goede klachtbehandeling in de Jeugdzorg', *handreiking Klachtbehandeling door Bureaus Jeugdzorg*; Nationale ombudsman, rapport 2010/045, pagina 9 en 14.

"III. UITGANGSPUNTEN VOOR GOEDE, EERLIJKE EN EENDUIDIGE KLACHTBEHANDELING BIJ DE BUREAUS JEUGDZORG

(...)

13. Uitspraak bestuurder

In beginsel neemt de bestuurder het oordeel van de klachtencommissie over. De bestuurder is in dat geval verantwoordelijk voor de motivering van de klachtencommissie, immers met het overnemen van het oordeel maakt hij de motivering tot de zijne. 14.

Afwijken van het oordeel van de klachtencommissie

Het oordeel van de klachtencommissie bestaat uit een oordeel over de gegrondheid van de klacht en eventuele aanbevelingen aan de Raad van Bestuur van de Stichting. (...)

De bestuurder kan in uitzonderlijke gevallen ook afwijken van het oordeel van de klachtencommissie. Indien de bestuurder zich niet kan vinden in de motivering van de klachtencommissie deelt de bestuurder dit gemotiveerd mee aan zowel de klachtencommissie als aan de klager. De bestuurder mag niet op eigen gezag afwijken van de feiten zoals vastgesteld in de klachtprocedure. Indien de bestuurder afwijkt van het oordeel van de klachtencommissie omdat na de zitting nieuwe feiten naar voren zijn gekomen, dient er opnieuw hoor en wederhoor plaats te vinden. Dit kan in de vorm van een schriftelijke ronde of in de vorm van een tweede zitting bij de klachtencommissie."

"IV. TOELICHTING

(...)

13. Uitspraak bestuurder

Uit de brief aan de klager moet blijken dat de bestuurder zich het oordeel eigen maakt. Herstel van vertrouwen is belangrijk. Daarom neemt de bestuurder de verantwoordelijkheid ten aanzien van het gebeurde zelf. De bestuurder erkent bij een gegronde klacht wat fout is gegaan en verbindt daaraan (indien van toepassing) gevolgen.

14. Afwijken van het oordeel van de klachtencommissie

Het vereiste van hoor en wederhoor impliceert transparantie. Deze transparantie is ook gewenst in de bestuurlijke fase van de uitspraak op de klacht. Dit betekent dat er bij nieuwe feiten een nieuwe hoor- en wederhoorronde moet plaatsvinden. Dit geldt niet als de bestuurder wil afwijken van het oordeel omdat hij het niet eens is met de motivering. In dergelijke gevallen luistert de motivering van de bestuurder uiteraard zeer nauw."